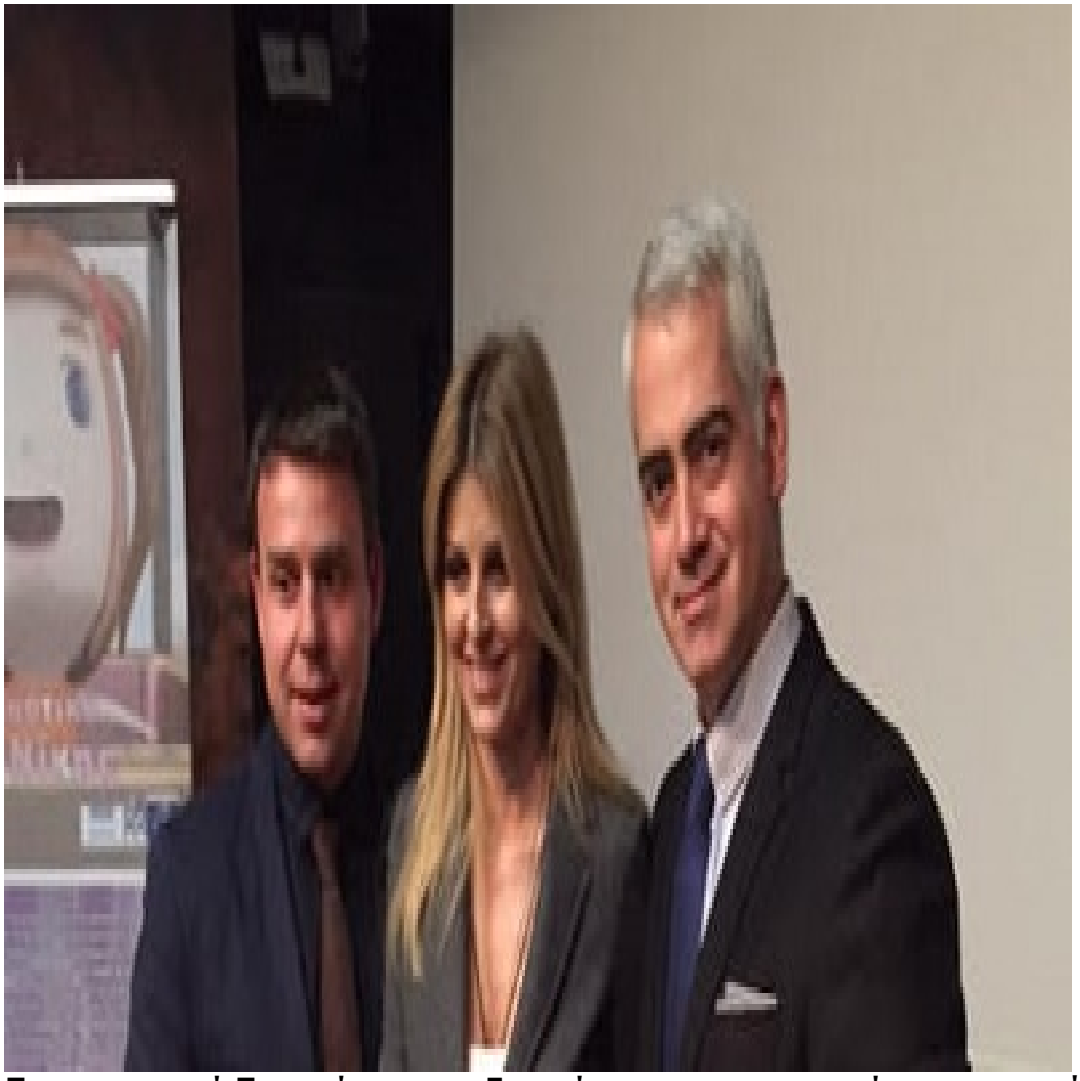

Επιστημονική Εργασία για τη διαχείρηση των κρουσμά-των του ιού της γρίπης H1N1, κατά το διάστημα 2009-2010, στις στρατιωτικές μονάδες, παρουσίασε, με την ιδιότητα του Εφέδρου...

Ανθυπιάτρου, ο ιατρός και Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνώ ν Χρίστος Χ. Λιάπης MD, MSc, PhD, στο 26ο Ιατρικό Συνέδριο των Ενόπλων Δυνάμεων, που διεξήχθη στη Θεσσαλονίκη. Η Ερευνητική Εργασία βασίστηκε σε υλικό που συνέλεξε, επεξεργάστηκε και διαχειρίστηκε επιχειρησιακώ ς ο Δρ. Λιάπης στη διάρκεια της στρατιωτικής του θητείας, η οποία συνέπεσε με τα επιδημιολογικά κύματα της γρίπης H1N1, η οποία είχε απειλήσει την παγκόσμια κοινότητα, πριν από 7 χρόνια. Στην επιστημονική συζήτηση που ακολούθησε έδωσε ιδιαίτερο τόνο η παρέμβαση του Δρος Παναγιώ τη Ευσταθίου, Ταξιάρχου (ΥΙ) ε.α. και πρώ ην Προέδρου του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων Υγείας, ο οποίος είχε τον γενικό συντονισμό της αντιμετώ πισης του ιού σε εθνικό επίπεδο.
Όπως υπογράμμισε κατά την ομιλία του, ο Δρ Λιάπης, "Ο στρατός, ως ένα κλειστό

σύστημα με αυστηρούς κανόνες λειτουργίας και καταγραφής δεδομένων, παρέμεινε μακριά από στρεβλώ σεις στη διαχείριση των κρουσμάτων του H1N1. Προηγήθηκε της κοινωνίας και αποτέλεσε ένα αποτελεσματικό μοντέλο ανάλυσης των επιδημιολογικώ ν και των υπολοίπων χαρακτηριστικώ ν της πανδημίας, καθώ ς και μια υπόθεση προς μελέτη (case study) για τον τρόπο διαχείρισης της κρίσης αυτής. Οι ψύχραιμοι και ορθολογικοί χειρισμοί αποτελούν το κλειδί για την αντιμετώ πιση των επιδημιολογικώ ν κρίσεων, μακριά από βεβιασμένες υπεραντιδράσεις που ενσπείρουν τον πανικό, χωρίς όμως να χαλαρώ νουν ούτε στιγμή τα αντανακλαστικά της επιδημιολογικής και διαγνωστικής μας εγρήγορσης και της κλινικής και διοικητικής μας αποτελεσματικότητας"

Π ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

"Η προσφορά Υπηρεσιώ ν Υγείας σε επίπεδο Στρατιωτικής Μονάδας ως άσκηση της ιατρικής σε συνθήκες κρίσης. Το παράδειγμα της γρίππης Α(H1N1)ν".

Χρίστος Χ. Λιάπης(1), Εμμανουήλ Πατελάρος(2), Άγης Τερζίδης (3), Θεόφιλος Ρόζεμπεργκ (4)

Από τον Απρίλιο του 2009 έως τον Ιανουάριο του 2010, ολόκληρη η παγκόσμια κοινότητα έζησε κάτω από την απειλή μιας κατακλυσμιαίας έκρηξης λοιμώ ξεων προκαλουμένων από ένα νέο στέλεχος του ιού της γρίπης τύπου Α, το οποίο ονομάστηκε H1N1 2009. Αποσκοπώ ντας στον προσδιορισμό της συμμετοχής των στρατιωτικώ ν μονάδων, σε ότι αφορά στα πεδία της ετοιμότητας, της επιτήρησης και των μέτρων αντιμετώ πισης της πανδημίας, μελετήσαμε τις εκρήξεις των ιογενώ ν λοιμώ ξεων που παρατηρήθηκαν σε δύο στρατόπεδα των Ελληνικώ ν Ενόπλων Δυνάμεων. Αυτές οι δύο εκρήξεις απείλησαν ένα Κέντρο Εκπαίδευσης Νεοσυλλέκτων (Αύγουστος 2009 – Σεπτέμβριος 2009) και μία Παραγωγική Σχολή (Νοέμβριος 2009 – Δεκέμβριος 2009)

Στο Κέντρο Εκπαίδευσης Νεοσυλλέκτων παρατηρήσαμε κορύφωση των περιστατικώ ν που σχετίζονταν με παθήσεις του αναπνευστικού, κατά τις πρώ τες ημέρες της κατάταξης. Μετά την εργαστηριακή επιβεβαίωση 5 περιστατικώ ν ως κρουσμάτων της νέας γρίπης Α(H1N1) σταματήσαμε την αποστολή διαγνωστικώ ν δειγμάτων προς ταυτοποίηση, θεωρώ ντας πως πρόκειται περί συρροής κρουσμάτων και πως ο ιός κυκλοφορεί πλέον ευρέως ανάμεσα στους νεοσυλλέκτους. Το πληθυσμιακό δείγμα των νεοσυλλέκτων περιελλάμβανε 615 άνδρες ηλικίας 18 έως 36 ετώ ν, οι περισσότεροι εκ των οποίων ήταν εντελώ ς υγιείς. Κατά την χρονική στιγμή αυτή, η δραστηριότητα της γρίπης Α(H1N1) στον γενικό πληθυσμό της Ελλάδας φαίνεται να κινείται σε χαμηλά επίπεδα. Ο συνολικός αριθμός των στρατιωτώ ν που εμφάνισαν συμπτώ ματα λοιμόξεως του αναπνευστικού ανήλθε στους 46.Έλαβαν όλοι τους συμπτωματική θεραπεία και παρέμειναν απομονομένοι για διάστημα τουλάχιστον 7 ημερώ ν από την έναρξη

των συμπτωμάτων τους. Κανείς τους δεν εμφάνισε σοβαρές κλινικές εκδηλώ σεις. Οι μαθητές της Παραγωγικής Σχολής ήταν άνδρες και γυναίκες, ηλικίας 18 έως 27 ετώ ν, όλοι τους χωρίς επιβαρυμένο προγενέστερο ατομικό ιστορικό. Κατά τη χρονική στιγμή που το επιδημικό κύμα εμφανίστηκε εντός των τειχώ ν της Σχολής, η δραστηριότητα της γρίπης Α(H1N1) άγγιζε την κορύφωσή της στον γενικό πληθυσμό της χώ ρας. Βλέπουμε συνεπώ ς ότι η αύξηση των συμπτωμάτων γριπώ δους συνδρομής ανάμεσα στους μαθητές της Παραγωγικής Σχολής συμπίπτει χρονικά με την σε εθνικό επίπεδο κλιμάκωση της γρίπης. 148 από τους 1080 μαθητές της Σχολής αναζήτησαν ιατρική βοήθεια αιτιώ μενοι συμπτωματολογία που θα τους κατέτασε ως ύποπτα κρούσματα H1N1. 5 από αυτούς χρειάστηκαν τη συνδρομή νοσοκομειακής φροντίδας, ενώ απομονώ σαμε 21 από αυτούς, με βάση τη σοβαρότητα της κλινικής τους εικόνας. Οι υπόλοιποι από τους ασθενείς, οι οποίοι εμφανίζαν ηπιότερη κλινική εικόνα γρίπης κρατήθηκαν σε καθεστώ ς ημι-απομόνωσης και έλαβαν οδηγίες για περιορισμό των επαφώ ν τους με τους συναδέλφους τους. Μόνον τρεις από τους ασθενείς που διακομίσθηκαν στο Στρατιωτικό νοσοκομείο έλαβαν την εργαστηριακή επιβεβαίωση της νέας γρίπης. Και στις δύο περιπτώ σεις των Μονάδων που μελετήσαμε, είχαμε να κάνουμε με ανεμβολίαστους πληθυσμούς, στους οποίους δεν χορηγήθηκε καθόλου αντιιική προστασία ή θεραπεία. Παρόλα αυτά κατορθώ σαμε να περιορίσουμε την ευρεία διάδοση της ασθένειας εντός των στρατοπέδων, διαχειριστήμακε επιτυχώ ς τα ζητήματα πανικού και ανησυχίας της κοινής γνώ μης, διατηρώ ντας παράλληλα το αξιόμαχο των μονάδων. Καθώ ς η επίτευξη αυτώ ν των στόχων κατέστη δυνατή χωρίς την εφαρμογή περιορισμώ ν τύπου καραντίνας, χωρίς τη χορήγηση αντι-ιικώ ν και την εφαρμογή πολύπλοκων διαγνωστικώ ν δοκιμασιώ ν, για κάθε κλινικώ ς ύποπτο κρούσμα της νόσου, μπορούμε να προτείνουμε ένα νέο μοντέλο διαχείρισης κρίσεων, το οποίο θα εγγυάται αποτελεσματικές αντιδράσεις απέναντι σε μελλοντικά επιδημικά κύματα που δύνανται να προκληθούν από τον ιό της νέας γρίπης εντός μικρώ ν, νεαρής ηλικίας και υψηλού επιπέδου γενικής σωματικής υγείας πληθυσμιακώ ν ομάδων.

(1) Ψυχίατρος,Έφεδρος Ανθυπολοχαγός (ΥΙ)
Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Νοσηλευτική Κλινική. Γενικό Ογκολογικό Νοσοκομείο Κηφισιάς "Άγιοι Ανάργυροι"
(2) Παθολόγος - Ηπατολόγος, Αντισυνταγματάρχης (ΥΙ). Δ/νση Υγειονομικού.
(3) Παιδιάτρος. Ά Πανεπιστημιακή Χειρουργική Κλινική Λαϊκό. Νοσοκομείο.
(4) Αν. Καθηγητής Χειρουργικής. Ά Πανεπιστημιακή Χειρουργική Κλινική Λαϊκό. Νοσοκομείο. Πρόεδρος ΚΕΕΛΠΝΟ